

# INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI

## MODEL VA MODELLASHTIRISH ASOSLARI

### *Algoritmik fikrlashni rivojlantiruvchi testlar*

Ushbu testlar talabalarning algoritmik fikrlashi, mantiqiy tahlil qilish, ketma-ketlikni aniqlash, shartli qaror qabul qilish va amaliy vaziyatga mos yechim tanlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan. Har bir savolda bitta to'g'ri javob mavjud.

<b>Fan:</b>	Informatika va axborot texnologiyalari
<b>Mavzu:</b>	Model va modellashtirish asoslari
<b>Test turi:</b>	Algoritmik fikrlashni rivojlantiruvchi 4 variantli test
<b>Savollar soni:</b>	20

### Test savollari

#### 1. Model yaratish jarayonida birinchi qadam qaysi?

- A) Obyekt yoki jarayonning muhim xususiyatlarini aniqlash
- B) Barcha tafsilotlarni tasodifiy o'chirish
- C) Faylni ZIP qilish
- D) Slaydga animatsiya berish

#### 2. Agar real jarayon juda murakkab bo'lsa, model nima uchun yaratiladi?

- A) Kompyuterni o'chirish uchun
- B) Jarayonni soddalashtirib tahlil qilish uchun
- C) Virusni ko'paytirish uchun
- D) Fayl nomini uzaytirish uchun

#### 3. Ob-havo prognozi modeli qaysi ma'lumotlarga tayanadi?

- A) Fayl kengaytmasiga
- B) Faqat rasm rangiga
- C) Harorat, namlik, bosim va vaqt bo'yicha o'zgarishlarga
- D) Slayd raqamiga

#### 4. Modelda kirish ma'lumotlari, qayta ishlash va chiqish natijasi bo'lsa, bu nimaga o'xshaydi?

- A) Parolsiz papkaga
- B) Oddiy rasmga
- C) Arxiv fayliga
- D) Algoritmik tizimga

#### 5. Matematik modelda o'zgaruvchi nimani bildiradi?

- A) Fayl nomini
- B) Qiymati o'zgarishi mumkin bo'lgan kattalikni
- C) Rasm fonini
- D) Slayd dizaynini

**6. Kompyuterda modellashtirishning afzalligi nimada?**

- A) Virusni yashiradi
- B) Faqat matnni bo'yaydi
- C) Jarayonni xavfsiz va tez sinab ko'rish mumkin
- D) Internetni uzadi

**7. Agar model natijasi real natijaga yaqin bo'lmasa, qaysi bosqich bajariladi?**

- A) Modelni tekshirish va tuzatish
- B) Faylni o'chirib yuborish
- C) Antivirusni o'chirish
- D) Slaydni yashirish

**8. Transport oqimini modellashtirishda qaysi parametr muhim?**

- A) Rasm o'lchami
- B) Shrift turi
- C) ZIP paroli
- D) Avtomobillar soni, tezlik, yo'l sig'imi

**9. 'Agar aholi soni har yili 2% oshsa, 5 yildan keyingi sonni hisoblash' qanday modellashtirishga misol?**

- A) Arxivlashga
- B) Faqat grafik dizaynga
- C) Matematik va algoritmik modellashtirishga
- D) Antivirus skaneriga

**10. Model yaratishda ortiqcha tafsilotlarni olib tashlash nima deyiladi?**

- A) Formatlash
- B) Abstraksiyalash
- C) Defragmentatsiya
- D) Viruslash

**11. Sxema yoki blok-sxema orqali jarayonni ko'rsatish qaysi model turiga yaqin?**

- A) Grafik model
- B) Biologik virus
- C) Arxiv modeli
- D) Parol modeli

**12. Kompyuter simulyatsiyasi nima?**

- A) Rasmni kesish
- B) Faylni ZIP qilish
- C) Model asosida jarayonni kompyuterda tajriba qilish
- D) Slaydga musiqa qo'shish

**13. Modelning to'g'riligini baholash uchun nima qilinadi?**

- A) Klaviatura almashtiriladi
- B) Fayl nomi o'zgartiriladi
- C) Rasm foniga qaraladi
- D) Natijalar real ma'lumotlar bilan taqqoslanadi

**14. Agar model 'talaba bahosi = test\*0.6 + amaliy\*0.4' formula bilan berilsa, bu qanday model?**

- A) Matematik model

- B) Fizik maket
- C) Antivirus modeli
- D) Tarmoq topologiyasi

**15. Modellashtirishda ssenariy 'agar ... bo'lsa' sharti nimani ifodalaydi?**

- A) Faqat rang tanlashni
- B) Tarmoqlanuvchi qaror variantini
- C) Faylni siqishni
- D) Kompyuterni o'chirishni

**16. Modelning eng muhim talabi qaysi?**

- A) Hajmi eng katta bo'lishi
- B) Faqat chiroyli rangda bo'lishi
- C) Parolsiz bo'lishi
- D) Maqsadga mos, tushunarli va tekshiriladigan bo'lishi

**17. Ekologik tizim modelida 'suv miqdori kamayganda o'simlik o'sishi sekinlashadi' degan qoida nimaga misol?**

- A) Slayd o'tishiga
- B) Fayl arxiviga
- C) Sabab-oqibat bog'lanishiga
- D) IP maskaga

**18. Model yaratishda parametrlarni o'zgartirib natijani kuzatish qanday fikrlashni rivojlantiradi?**

- A) Tajriba va tahlil asosida algoritmik fikrlashni
- B) Faqat ko'chirishni
- C) Virus yaratishni
- D) Tasodifiy bezashni

**19. Diskret model nimani ifodalaydi?**

- A) Uzluksiz rang o'tishini
- B) Jarayonni alohida bosqichlar yoki holatlar orqali
- C) Faqat fayl kengaytmasini
- D) Parol uzunligini

**20. Model va algoritm o'rtasidagi bog'liqlik qaysi javobda to'g'ri berilgan?**

- A) Algoritmi faqat arxivlashda ishlatiladi
- B) Model faqat rasm, algoritmi faqat printer
- C) Ular bir-biriga aloqasiz
- D) Model jarayonni ifodalaydi, algoritmi esa uni hisoblash yoki bajarish ketma-ketligini beradi

## Javoblar kaliti

Savol	To'g'ri javob	Savol	To'g'ri javob
1	A	11	A
2	B	12	C
3	C	13	D
4	D	14	A
5	B	15	B
6	C	16	D
7	A	17	C
8	D	18	A
9	C	19	B
10	B	20	D

## Baholash tavsiyasi

Har bir to'g'ri javob 1 ball bilan baholanadi. Natija foizda hisoblanishi mumkin: to'plangan ball / umumiy savollar soni x 100%. Savollarni muhokama qilishda talabdan tanlagan javobini algoritmik nuqtayi nazardan izohlashi so'raladi.